

VZPOMÍNKA NA ANGLISTU PROF. STANISLAVA J. KAVKU (21. 9. 1946 – 6. 6. 2015)



Zanedlouho uplynou už dva roky¹ od chvíle, co tento svět a anglistickou obec v něm opustil vzácný kolega, jazykovědec a učitel v nejlepší smyslu toho slova, profesor a obnovitel anglistických studií na Ostravské univerzitě po r. 1989, Stanislav J. Kavka. Ač byl dlouho vážně nemocen, odešel znenadání a stejně nenápadně, jako žil a působil. Neokázalost mu byla vlastní, protože vyvěrala jak z jeho bytostné skromnosti, tak z pokory, jakou lze zakoušet tváří v tvář složitosti vědy, z pokory, která na sebe v jeho případě brala čas od času podobu až jakési mučivé, enervující zpytavosti po smyslu a opodstatněnosti vlastního snažení.

Kdo jsme Standu Kavku měli čest poznat důvěrněji, tušili jsme, že sílu v zápase o vždy znovu nalézanou rovnováhu čerpá — vedle přebývání mezi svými nejbližšími a v krajině rodných a vroucně milovaných Orlických hor — především ze dvou zdrojů: jedním mu byla neutuchající fascinace jazykem a jazyky (zejména angličtinou, španělštinou, češtinou, gótštinou, švédštinou a ruštinou) v jejich soudobých projevech i historických osudech nahlížených lingvisticky i filologicky, druhým zdrojem pak péče a pozornost, kterou jako učitel tiše, ale vroucně věnoval svým svěřencům na všech stupních studia. Kavkovu vědu i kantořinu přitom charakterizoval celostní ponor vědců-džentlmenů staré školy, pro něž jejich obor znamená řemeslo, na něž je přirozeně třeba být hrdý, a jimž zároveň jaksi předurčuje také životní styl.

Soustavný zájem a nasazení Kavkovi umožnily vytvořit řadu prací, jež prokazují jak lingvistickou všestrannost (monografie *Semantic Determinations within the Noun Phrase in Modern English and Spanish*, 1980; *The English Verb: A Functional Approach*, 1995; *A Book on Idiomatology*, 2003; *Past and Present of the English Language*, 2007), tak i autorskou výjimečnost (vzpomeňme jeho kapitolu o složených slovech a idiomatologii zařazenou do prestižní *Oxford Handbook of Compounding*, Oxford University Press, 2011). Týž soustavný zájem a zaujetí pro věc Kavkovi umožnily toto vědecké úsilí skloubit jednak s praxí pedagogickou (jejímž plodem je řada osvědčených učebnic, např. *An Advanced Course in English Phonemics*, 1976, či *English Linguistics for Novices: An Introductory Course*, 2003), jednak s organizací vědeckého života (editorskou činností, mnohočetným vedením a oponenturami disertačních prací, řízením ostravské pobočky Kruhu moderních filologů aj.).

Kavkův přirozeně široký tematický záběr,² bezpečné metodologické ukotvení ve funkčně-strukturálním přístupu k jazykové materii, filologickou víru v nerozlučitelnost jazyka a literatury i nerozlučitelnost textů a společnosti, která je vytvořila, i jeho hluboké přesvědčení o nutnosti sepětí lingvistické teorie s praxí výuky jazykovědě a jazykům snad nejplastičtěji obrází jeho bohužel poslední kniha — *Selected Studies in English Linguistics*. Vyšla roku 2013 péčí Institutu neofilologie v polské Racibórze, jedné z mnoha škol, o jejichž rozkvět se Stanislav Kavka jako vědec a učitel

1 Bolková, J. (2015): Zemřel profesor Stanislav J. Kavka. *Listy Filozofické fakulty Ostravské univerzity v Ostravě*, IV (červen 2015), s. 10.

2 K osobnosti a vědecké dráze S. J. Kavky viz též Černý, J. — Holeš, J. (2008): *Kdo je kdo v dějinách české lingvistiky*. Praha: Nakladatelství Libri, s. 311.



zasloužil (kromě Polska působil také na Slovensku, v USA, v Německu a ve Švédsku). Tato monografie obsahuje nejen oddíly věnované autorovým celoživotním tématům — složeným slovům a idiomatologii — jejichž nejrůznější aspekty soustavně a náruživě promýšlel, ale i sekci s příspěvků jak synchronní, tak diachronní povahy věnovanými anglické i španělské fonologii, syntaxi a sémantice, a v neposlední řadě také praktičtější založené oddíly pojednávající o jazykovém plánování, anglické výslovnosti, pravopisu a řadě dalších témat. Kavkovy *Selected Studies* tak završují životní dílo i předsevzatý úkol člověka a vědce, jakých má česká humanitní akademická obec stále méně a jejichž nedostatek pociťuje — ať už přiznaně, či nepřiznaně — stále bolestněji.

Jan Čermák | Ústav anglického jazyka a didaktiky, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy |
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
jan.cermak@ff.cuni.cz